herpy

DRZEWOŁAZY

Tolima Poison Frog

Andinobates dorisswansonae

Andinobates dorisswansonae to mały, aktywny w dzień drzewołaz o długości 16-19 mm, czarny lub ciemnobrązowy z czerwonymi, pomarańczowymi lub żółtymi plamami. Znany jest tylko z niewielkiego fragmentu lasu w północnej części Tolimy w Kolumbii. Gatunek jest narażony na wyginięcie i praktycznie nie jest utrzymywany, dlatego zalecenia opierają się na chłodnym, wilgotnym klimacie górskim jego siedliska.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Ranitomeya dorisswansonae*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**16-19 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**5-10 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las górski**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Doświadczony**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**18-22 °C**
Temperatura w nocy	**14-17 °C**
Wilgotność	**85-100%**
Woda	**Bez miski z wodą**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**1-2**
Czas do wyklucia	**16-24 dni**
Okres larwalny	**108-152 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Narażony (VU)**

O gatunku

Andinobates dorisswansonae to mały drzewołaz. Samce mierzą 16-17 mm, a samice 18-19 mm od pyska do kloaki. Skóra jest lśniąco czarna lub ciemnobrązowa z czerwonymi, pomarańczowymi lub żółtymi plamami. Oczy są duże, z poziomo owalnymi źrenicami, a palce zakończone są przylgami. Pierwszy i drugi palec są częściowo zrośnięte, więc stopa wygląda, jakby miała tylko cztery palce. Tę cechę gatunek dzieli wyłącznie z *Andinobates daleswansoni*, który jest czerwony z przodu i

brązowy z tyłu i żyje nieco dalej na północ. Razem z *A. dorisswansonae* występuje *Andinobates tolimensis*, mający brązowy grzbiet i żółtobrązową, brązowozłotą głowę. Głos godowy to seria krótkich, brzęczących dźwięków przypominających świerszcza.

Gatunek opisano w 2006 roku z okolic Falan w Tolimie; wcześniej figurował jako *Ranitomeya dorisswansonae*. Długość życia w niewoli nie jest udokumentowana; wartość w ramce zapożyczono od pokrewnych, małych drzewołazów.

Trucizna skórna: drzewołazy nie wytwarzają same toksyn, lecz pobierają alkaloidy z drobnych stawonogów w pożywieniu, a zwierzęta z hodowli, karmione bez toksycznych owadów, są nietoksyczne. Siła toksyn u *A. dorisswansonae* nie jest udokumentowana, ale gatunek uważa się za toksyczny. Żab nie należy brać do rąk, a po pracy w terrarium trzeba umyć ręce.

Występowanie i środowisko

Andinobates dorisswansonae występuje wyłącznie w Kolumbii, w północnej części departamentu Tolima w okolicach Falan na Kordylierze Środkowej, środkowym z łańcuchów Andów. Gatunek znany jest z niewielkiego obszaru leśnego w rezerwacie przyrody Ranita Dorada, otoczonego pastwiskami.

Na Czerwonej liście IUCN ma status gatunku narażonego (VU). Zagrożeniami są wylesianie, rolnictwo i odłów zwierząt.

> **Naturalny zasięg:** Kolumbia.

ŚRODOWISKO

Andinobates dorisswansonae znaleziono w jednym fragmencie lasu wtórnego na wysokości około 1.780 m n.p.m. Drzewa rosną gęsto i ocieniają większość dna lasu, a porastają je obficie epifity, mchy, porosty i grzyby. Roczna suma opadów wynosi 2.500-3.000 mm, więc las jest wilgotny przez cały rok. Żaba żyje wśród opadłych liści na ziemi i w bromeliach, żywiąc się drobnymi stawonogami, zwłaszcza mrówkami. Kijanki są przenoszone do wody, prawdopodobnie do lejków liściowych bromelii.

Temperatury w siedlisku gatunku nie mierzono, ale las na tej wysokości jest chłodny i wilgotny przez cały rok.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o utrzymaniu *Andinobates dorisswansonae* jest skąpa, a gatunek praktycznie nie występuje w niewoli. Zalecenia opierają się na siedlisku: chłodnym, wilgotnym lesie górskim z gęstym sklepieniem koron, grubą warstwą liści i bromeliami. *Andinobates tolimensis* żyje w tym samym lesie i ma te same wymagania, a *Andinobates daleswansoni* zamieszkuje podobny las mglisty nieco dalej na północ. Najbliższym gatunkiem z doświadczeniami z niewoli jest *Andinobates bombetes*, który również żyje w chłodnym lesie górskim w Kolumbii; dane dotyczące rozrodu i odchowu zapożyczono od niego.

Terrarium 45 × 45 × 45 cm wystarczy dla pary. Zastosuj warstwę drenażową z keramzytu, siatkę oddzielającą i podłoże z włókna kokosowego, ziemi leśnej i torfowca. Na wierzch połóż grubą warstwę liści, a kryjówki zrób z rurek korkowych i kawałków kory. Posadź mchy, paprocie i tillandsie oraz co najmniej jedną bromelię z wodą w lejkach liściowych dla kijanek. Płaska miseczka z wilgotną ziemią leśną to dobre miejsce na jaja. Powietrze powinno lekko krążyć dzięki pasowi wentylacyjnemu, żeby nie stało w miejscu.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne

TEMPERATURA

Temperatury w siedlisku gatunku nie mierzono. 18-22 °C w dzień i 14-17 °C w nocy odpowiada lasowi na wysokości około 1.800 m n.p.m. Gatunek źle znosi ciepło, a dłuższy czas powyżej 25 °C obciąża zwierzęta. Nie stosuj żadnego miejsca wygrzewania. Latem terrarium powinno stać w chłodnym pomieszczeniu lub mieć chłodzenie. Zimowanie nie jest udokumentowane i nie jest konieczne.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 85-100 %. Dokładnie zraszaj liście i rośliny raz lub dwa razy dziennie wodą deszczową lub z odwróconej osmozy albo użyj zamgławiacza sterowanego timerem. Podłoże ma być wilgotne, ale nie mokre. Małe żaby szybko wysychają w suchym powietrzu, więc kontroluj wilgotność higrometrem umieszczonym blisko podłoża.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Gatunek nie potrzebuje części wodnej. Zwierzęta czerpią wilgoć z liści, roślin i zraszania. Kijanki rozwijają się w wodzie w lejkach liściowych bromelii. Używaj wody deszczowej lub z odwróconej osmozy bez dodatków i nigdy nie stosuj w terrarium mydła ani środków czyszczących, ponieważ płazy wchłaniają substancje przez skórę.

OŚWIETLENIE I UVB

Zapewnij 10-12 godzin światła dziennie z oświetlenia LED, aby rośliny dobrze rosły. Las ma gęste sklepienie koron, więc światło nie powinno być silne, a zwierzęta muszą mieć możliwość schronienia się w cieniu. Zapotrzebowanie na UVB nie jest udokumentowane; słaba lampa UVB (strefa Fergusona 1) jest opcjonalna.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Andinobates dorisswansonae mierzy zaledwie 16-19 mm i zjada drobne stawonogi, w naturze zwłaszcza mrówki. Podawaj skoczogonki i małe muszki owocowe co drugi dzień, przy większości karmień oprószaj owady wapniem, a 1 raz w tygodniu witaminami z D3. Prowadź własne hodowle skoczogonków i muszek owocowych, aby zawsze mieć pokarm. Małe prosionki urozmaicają dietę.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest aktywny w dzień i żyje na ziemi w warstwie liści. Zachowania terytorialne nie są udokumentowane. Parę można trzymać razem w terrarium 45 × 45 × 45 cm. Żab nie należy brać do rąk, ponieważ ich skóra jest delikatna. Na czas sprzątania przenieś zwierzę do słoika z wilgotnym mchem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samice (18-19 mm) są nieco większe od samców (16-17 mm), a samce rozpoznaje się po głosie godowym. Wiek osiągania dojrzałości płciowej nie jest udokumentowany. Pewną parę najlepiej uzyskać, odchowując małą grupę młodych zwierząt, aż same dobiorą się w pary.

GODY I KOPULACJA

Godów nie udokumentowano i nie wiadomo, czy gatunek ma stały sezon rozrodczy. U *Andinobates bombetes* samiec wabi samicę do miejsca złożenia jaj, a grupa z nieco większą liczbą samic niż samców daje najwięcej jaj. Parę można trzymać razem i zapewnić jej spokój w gęsto obsadzonym terrarium.

JAJA I KIJANKI

Miejsce składania jaj i ich liczba nie są dla tego gatunku udokumentowane. Jeden z rodziców przenosi kijanki na grzbiecie do wody, prawdopodobnie do lejków liściowych bromelii. U *Andinobates bombetes* samica składa po 1-2 jaja, najchętniej na wilgotnej ziemi leśnej, i te wartości podano w ramce.

Kijanki mogą rozwijać się w bromeliach albo być odchowywane osobno w małych kubeczkach z czystą wodą. Karmi się je płatkami dla ryb w małych ilościach, żeby woda nie mętniała.

METAMORFOZA

Czas inkubacji i rozwoju larwalnego nie jest udokumentowany dla *Andinobates dorisswansonae*. U *Andinobates bombetes* wyklucie następuje po 16-24 dniach, a rozwój larwalny trwa około 110 dni przy karmieniu płatkami dla ryb i do 150 dni lub dłużej przy innym pokarmie. Gdy pojawią się przednie kończyny, obniż poziom wody najwyżej do wysokości kijanki, aby młoda żaba mogła łatwo wyjść na ląd.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode mierzą około 12 mm (wartość zapożyczona od *Andinobates bombetes*). Trzymaj je w małym, wilgotnym pojemniku z ręcznikiem papierowym lub liśćmi, kawałkiem kory i rośliną, zraszaj dwa razy dziennie i zadbaj o dobrą wymianę powietrza. Przez pierwsze dwa tygodnie jedzą skoczogonki; potem można podawać najmniejsze muszki owocowe. Oprószaj pokarm wapniem. Dopiero po kilku miesiącach można je przenieść do większego terrarium.

Zdrowie i częste błędy

Brak wiedzy o chorobach specyficznych dla tego gatunku. Typowe błędy w utrzymaniu małych drzewołazów z chłodnych lasów górskich to:

- Zbyt wysoka temperatura: zwierzęta siedzą apatycznie, słabo jedzą i stają się podatne na choroby skóry. Schłodź terrarium.
- Zbyt suche powietrze: skóra matowieje, a żaba chudnie. Zraszaj częściej i sprawdzaj podłoże.
- Stojące powietrze i zbyt mokre liście: pleśń i infekcje skóry. Zapewnij słabą wentylację.
- Chude zwierzęta, które przestają jeść, lub zwierzęta ze zmianami skórnymi: skontaktuj się z weterynarzem znającym się na płazach.

Gatunek jest narażony na wyginięcie i występuje tylko na niewielkim obszarze, dlatego nigdy nie wolno odławiać zwierząt z natury.

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.